

GUBERNACULUM ET ADMINISTRATIO

1(7)/2013

Rada Naukowa

dr hab. prof. nadzw. Krzysztof SKOTNICKI (przewodniczący)
dr hab. prof. nadzw. Jadwiga GLUMIŃSKA-PAWLIC (zastępca przewodniczącego)
dr hab. prof. nadzw. Tadeusz SZULC
dr hab. prof. nadzw. Józef JAGIEŁA
dr hab. prof. nadzw. Sławomir CIEŚLAK
prof. zw. dr hab. Witold STANKOWSKI – Uniwersytet Jagielloński
prof. Nora CHRONOWSKI – University of Pecs
prof. Vaidotas VAICAITIS – University of Vilnius
doc. dr Oksana SZCZARBANIUK – Yuriy Fedkovich Chernivtsi National University
dr Tomasz MILEJ – University of Köln
dr Vera JIRASKOWA – Charles University Prague
prof. Stephen SWANN – Universität Osnabrück

Lista Recenzentów

prof. dr hab. Andrzej MATAN – Uniwersytet Śląski
prof. dr hab. Grzegorz ŁASZCZYCA – Uniwersytet Śląski
prof. dr hab. Mieczysław RÓŻAŃSKI – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
ks. dr hab. Grzegorz BUJAK – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
prof. dr hab. Józef JAGIEŁA – Uniwersytet Łódzki
prof. zw. dr hab. Stanisława KALUS – Uniwersytet Śląski
prof. dr hab. Adam SULIKOWSKI – Uniwersytet Wrocławski
prof. dr hab. Maciej MARSZAŁ – Uniwersytet Wrocławski
prof. zw. dr hab. Jadwiga GLUMIŃSKA-PAWLIC – Uniwersytet Śląski
prof. dr hab. Krzysztof SKOTNICKI – Uniwersytet Łódzki
prof. dr hab. Krystian COMPLAK – Uniwersytet Wrocławski
dr hab. Artur ŁAWNICZAK – Uniwersytet Wrocławski
dr hab. Jan Mariusz IZDEBSKI – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
prof. dr hab. Stanisław WRZOSEK – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Nadesłane do redakcji artykuły są oceniane anonimowo przez dwóch Recenzentów.

**Zeszyty Naukowe Instytutu Administracji
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie**

**GUBERNACULUM
ET
ADMINISTRATIO**

1(7)/2013

Częstochowa 2013

Kolegium Redakcyjne
dr Marek STYCH (redaktor naczelny)
dr Ewa WÓJCICKA (redaktor tematyczny)
prof. dr hab. Maria LESZ-DUK (redaktor językowy)
dr Ewa BITNER (redaktor statystyczny)
dr hab. prof. nadzw. Paweł WOLNICKI (zastępca redaktora naczelnego)
mgr Michał MAKUCH (sekretarz)

Redaktor naczelny wydawnictwa
Andrzej MISZCZAK

Skład, korekta i przygotowanie do druku
PRACOWNIA SŁOWA

Projekt okładki
Damian RUDZIŃSKI

PISMO RECENZOWANE

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

© Copyright by Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2013

ISBN 978-83-7455-388-9
ISSN 1730-2889

Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19
www.ajd.czyst.pl
e-mail: wydawnictwo@ajd.czyst.pl

SPIS TREŚCI

Renata PŁASZOWSKA	
Charakterystyka radnego jako przedstawiciela mieszkańców w świetle zasad Kodeksu wyborczego i przepisów ustrojowych ustaw samorządowych	9
Olgierd KUCHARSKI	
Obowiązki pracownika samorządowego	27
Konrad KOC	
Uchwała organu jednostki samorządu terytorialnego jako instytucja prawa samorządowego.....	47
Joanna KOWALIK	
Kontrola legalności uchwałodawczej działalności rady gminy	63
Marek STYCH	
Analiza wyborów piastunów organów sołectw w regulacjach statutów sołectw gminy miejsko-wiejskiej Piwniczna Zdrój	85
Ewa WÓJCICKA	
Konsultacje społeczne jako przejaw prawa do udziału w kierowaniu sprawami publicznymi w samorządzie terytorialnym	103
Dominika CENDROWICZ	
Pomoc socjalna (materialna) dla uczniów jako zadanie własne gminy	123
Anna WOJTKOWIAK	
Budżetowe formy organizacyjno-prawne prowadzenia działalności w sferze użyteczności publicznej przez gminy	139

Agnieszka FRAN CZAK	
Prawne gwarancje samodzielności finansowej samorządu terytorialnego a zasada adekwatności dochodów do przydzielonych zadań oczekiwana strukturą i wysokością subwencji ogólnej	157
Agnieszka FRAN CZAK	
Konsekwencje łączenia się spółek kapitałowych w świetle przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych	173
Łukasz DOMAGAŁA	
Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w świetle ostatnich zmian	191
Paulina BIEŚ-SROKOSZ	
Wpływ agencji rządowych na samorząd terytorialny w Polsce – wybrane zagadnienia	207
Piotr MA CZYŃSKI	
Zwierzchnictwo starosty nad zespolonymi w administracji powiatowej służbami, inspekcjami i strażami	225

Wstęp

Samorząd terytorialny jest trwałym elementem w strukturze administracji publicznej. Powstałe po przemianach ustrojowych gminy (1990) a następnie powiaty i województwa samorządowe (1999), stanowią część demokratycznego państwa prawnego. Jednocześnie skutecznie pobudzają społeczny i gospodarczy rozwój Polski, przyczyniają się do upodmiotowienia wspólnot lokalnych.

Dyskusja nad stanem samorządu terytorialnego jest potrzebna, ponieważ należy wskazać na różnorodne koncepcje kierunków reform usług publicznych oraz problematykę finansowania jednostek samorządu terytorialnego.

W poniższym opracowaniu materia związana z samorządem terytorialnym została przedstawiona w kilku aspektach, przede wszystkim:

1. politycznym – warunek funkcjonowania demokracji lokalnej; przykładem podjęcia tego tematu są artykuły pt.:
 - „Charakterystyka radnego jako przedstawiciela mieszkańców w świetle zasad Kodeksu wyborczego i przepisów ustrojowych ustaw samorządowych” (R. Płaszowska);
 - „Konsultacje społeczne jako przejaw prawa do udziału w kierowaniu sprawami publicznymi w samorządzie terytorialnym” (E. Wójcicka);
 - „Analiza wyborów piastunów organów sołectw w regulacjach statutów sołectw gminy miejsko-wiejskiej Piwniczna Zdrój” (M. Stych);
2. prawnym – przekazanie przez państwo części zadań publicznych na rzecz danej społeczności lokalnej, która staje się podmiotem prawa publicznego; przykładem mogą być następujące artykuły:
 - „Pomoc socjalna (materialna) dla uczniów jako zadanie własne gminy” (D. Cedrowicz);
 - „Budżetowe formy organizacyjno-prawne prowadzenia działalności w sferze użyteczności publicznej przez gminy” (A. Wojtkowiak);
3. tworzenia prawa miejscowego; problematyka przedstawiona w artykułach:
 - „Uchwała organu jednostki samorządu terytorialnego jako instytucja prawa samorządowego” (K. Koc);
 - „Kontrola legalności uchwałodawczej działalności rady gminy” (J. Kowalik);

4. finansowym – konstruowanie budżetu oraz zgodne z prawem finansowanie zadań publicznych; materia poruszana w następujących artykułach:
- „Prawne gwarancje samodzielności finansowej samorządu terytorialnego a zasada adekwatności dochodów do przydzielonych zadań oczekiwana strukturą i wysokością subwencji ogólnej” (A. Franczak);
 - „Konsekwencje łączenia się spółek kapitałowych w świetle przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych” (A. Franczak);
 - „Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w świetle ostatnich zmian” (Ł. Domagała).

Nie można zapominać również o podnoszonej kwestii praw i obowiązków pracowników urzędów jednostek samorządowych. Materia analizowana przez O. Kucharskiego w zakresie obowiązków tej szczególnej grupy pracowników.

Nie bez znaczenia jest współpraca jednostek samorządu terytorialnego z innymi podmiotami, co zostało przedstawione w art. P. Bieś-Srokosz dotyczącym wpływu agencji rządowych na samorząd terytorialny.

Całość problematyki poruszanej w zeszycie naukowym „Gubernaculum et Administratio” zamyka artykuł związany z relacjami pomiędzy administracją powiatową a funkcjonującymi na tym szczeblu służbami, inspekcjami i strażami (P. Mączyński).

Zagadnienia związane z funkcjonowaniem samorządu terytorialnego były i są przedmiotem badań oraz opracowań naukowych przygotowywanych przez przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych. Stąd też artykuły naukowe zawarte w zeszycie naukowym „Gubernaculum et Administratio” stanowią udaną próbę połączenia różnych wątków natury akademickiej, w tym wątków ogólnodoktrynalnych i porównawczych z problemami i doświadczeniami praktyki.

Przyjęcie takiej konstrukcji umożliwiło szerokie omówienie wybranych problemów samorządu terytorialnego.

Ze względu na obszerność literatury nie wydawało się celowe szerokie powoływanie wszystkich pozycji. Autorzy powołali literaturę szczególnie ważną dla omawianego tematu.

Marek Stych
redaktor naczelny